

Poštšina plačana v gotovini.

6

NARODNI

GOSPODAR

PRILOGA NARODNEMU GOSPODARJU ŠTEV. 6., 1939

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Adlešičih, r. z. z n. z., bo 25. junija 1939 ob 15 v pisarni. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 3. Sprememba pravil. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cankovi, r. z. z n. z., bo 25. junija 1939 ob 10 v pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Lesno-produktivne zadruge za Selško dolino na Češnjici, r. z. z o. z., bo 29. junija 1939 ob 8 dopoldne v prostorih Gospodarske zadruge na Češnjici. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo upravnega in nadzornega odbora. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računskega zaključka. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Črnomlju, r. z. z n. z., bo v nedeljo 25. junija 1939 ob 9 dopoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 3. Sprememba pravil po novem združnem zakonu. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske zadruge v Dolu pri Hrastniku, r. z. z o. z., bo v nedeljo 9. julija 1939 ob 8 dopoldne v dvorani Društvenega doma. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke-delavske hranilnice in posojilnice v Dolu pri Hrastniku, r. z. z o. z., bo v nedeljo 16. julija 1939 ob 8. uri v pisarni posojilnice. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 5. Slučajnosti.

XII. redovita godišnja glavna skupština Zadruga za Štednjo i zajmove u Dolnoj Dubravi, r. z. sa n. j., održavat će se na dan 18. juna 1939 poslije podne u 14. sati. Dnevni red: 1. Izvještaj uprave i nadzorstva. 2. Čitanje zapisnika glavne skupštine iz godine 1938. 3. Odobrenje i čitanje računskega zaključka za godinu

1938. 4. Čitanje revizijskog poročila izvršenog 26. aprila 1939. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Fokovcih, r. z. z n. z., bo 25. junija 1939 ob 9 v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 3. Prilagoditev pravil novemu združnemu zakonu. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Travnjske zadruge v Gorici, r. z. z o. z., bo 25. junija 1939 ob 5 popoldne v šoli na Gorici. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika lanskega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo nadzornega odbora. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Hotedrščici, r. z. z n. z., bo 25. junija 1939, ob 15 v svojih uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice za Izlake in okolico, r. z. z n. z., bo dne 2. julija 1939 po prvi sv. maši v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1938. 4. Sprejem novih pravil. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Delavske ljudske kuhinje v Kočevju, r. z. z o. z., bo 26. junija 1939 ob 4 v prostorih Ljudske posojilnice v Kočevju. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev bilance. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev odbora. 6. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Ljudske posojilnice v Kočevju, r. z. z n. z., bo 26. junija 1939 ob 2 popoldne v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Sprememba pravil. 3. Slučajnosti.

Redni občni zbor Lončarske produktivne zadruge v Komendi, r. z. z o. z., bo 25. junija 1939 ob 9 dopoldne v združnem prostoru. — Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev dveh članov nadzorstva. 5. Sprememba pravil po novem združnem zakonu. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kovorju, r. z. z n. z., bo 29. junija 1939 ob 9 dop. v poslovnem prostoru. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka. 4. Slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

Dr. Joža Basaj:

Obrestna mera za vloge

Konkurenca

Za posojilnice se pojavlja zopet težkoča, kako urediti obrestno mero za vloge. Izgleda, da se je zopet začela konkurenca med denarnimi zavodi v tem, kdo bo pritegnil več hranilnih vlog s tem, da nudi višjo obrestno mero. Tak nezdrav pojav smo imeli pred denarno krizo. Ta pojav je tedaj vsem denarnim zavodom, tako tudi zadrružnim, povzročil veliko škodo. Če nudijo posojilnice visoko obrestno mero vlagateljem, potem nič ne zaslužijo in ne morejo izhajati. Če nudijo nizko obrestno mero, potem varčevalci ne vlagajo v posojilnice zaradi prenizke obrestne mere.

Uredba o maksimiranju obrestne mere

Vendar pa je v dobi denarne krize svobodna konkurenca glede obrestne mere dobila precej nizko postavljene meje z uredbo o maksimiranju obrestne mere od 14. avgusta 1954. Uredba je v januarju 1955 dobila še malo spremembo. Po tej uredbi oziroma nje spremembi obrestna mera za vloge na knjižice ali tekoče račune pri denarnih za-

vodih ne sme biti večja od 4%, če so izplačljive takoj ob zahtevi, za vloge vezane najmanj za tri mesece pa ne sme biti večja od 5%. Nebrzdana tekma denarnih zavodov z navijanjem obrestne mere navzgor je s tem potisnjena v pametne meje.

Mestni zavodi

Toda še tudi pri zakonito določeni obrestni meri je vprašanje obrestne mere za posojilnice težavno. Kreditnim zavodom se namreč pojavlja konkurenca predvsem v mestnih državnih zavodih, deloma pa v državnih denarnih zavodih, kot je Poštna hranilnica. Mestni denarni zavodi delajo veliko reklamo in vabijo vlagatelje. Poštna hranilnica pa s svoje strani poudarja, da morejo pri njej denar nalagati po 4% na poljubnem poštnem uradu in ga ravno tako na poljubnem poštnem uradu dvigati po potrebi. Za posojilnice torej nastaja vprašanje, ali bodo sposobne, da zadržijo pri sebi varčevalce iz svojega področja, ali pa bodo te varčevalce potegnili k sebi mestni denarni zavodi in

Poštna hranilnica z reklamo, z obrestno mero in z drugimi ugodnostmi, ki jih obljublja.

Pojasnujte vlagateljem

Zato je za posojilnice važno ne le to, da so same popolnoma na jasnem glede obrestne mere, ampak tudi, da pravilno to stvar pojasnjujejo vlagateljem: da morejo dajati taka pojasnila, zato pišemo o tem v »Narodnem Gospodarju«.

Kako naj torej posojilnice pojasnjujejo vlagateljem, ki pritiskajo na zvišanje obrestne mere? Predvsem je opozoriti, da **zakon pod visokimi kaznimi do 25.000 din** prepoveduje obrestno mero preko 4%, oziroma za vezane vloge preko 5%.

Glede **mestnih denarnih zavodov** je treba vlagatelje opozarjati, da se morajo vlagatelji pač prepričati, koliko taki zavodi zares računajo vlagateljem obresti, ne pa, koliko jih obljublja po inseratih v časopisih. Mestni denarni zavodi odbijajo od obresti vlagateljem rentni davek, ki znaša pri nezadružnih denarnih zavodih 6% od obresti. Pri 4% obresti znaša 6% že $\frac{1}{4}\%$, tako da denarni zavod, ki obljublja 4%, po odbitku rentnine dejansko priznava vlagateljem le $3\frac{3}{4}\%$.

Glede **Poštnih hranilnic** obstoji za vlagatelje res ugodnost, da lahko vlagajo na vsaki pošti in da dobijo 4% obresti. Toda tudi Poštna hranilnica jim odbija rentnino, ki znaša 3% od obresti. Posebno važno pa je vprašanje izplačil. Vlagatelj pri Poštni hranilnici more dobiti na knjižico pri poštnem uradu le 500 din, dočim se mora za dvig večjih zneskov preko 500 din obrniti na centralo Poštnih hranilnic v Beogradu.

Posebno važno pri pojasnjevanju pa

je to, da opozarjajo posojilnice vlagatelje na **popolno varnost**, ki jo nudi domača posojilnica z neomejeno zavezo. Pri posojilnicah vlagatelji kljub dolgotrajni krizi niso nič izgubili. Ravno tako pa je opozarjati vlagatelje na dolžnost, da **z nalaganjem denarja v domači posojilnici podpirajo domače gospodarstvo** in omogočijo, da gospodarji okoliša dobijo po ugodnih obrestih posojila za izboljšanje gospodarstva. Morajo pač taki vlagatelji misliti na to, da se prav hitro lahko zasučejo razmere in pridejo sami v položaj, da potrebujejo posojilo. Ali bodo takrat šli posojilo iskati v mesto? Ali se bodo obrnili na domačo posojilnico, kjer so nizke obresti, nič pisarije in nič stroškov?

Take stvari je treba pojasnjevati, ker jih po večini vlagatelji ne vedo.

In še na eno je posebno opozarjati. Naj se vlagatelji ne bojijo vlagati denar doma iz strahu, da bi se zvedelo, koliko imajo prihrankov. Za vse organe posojilnice obstoji stroga **dolžnost poslovne tajne** in nihče ne bo nikomur pripovedoval o vlagateljih in njihovih vlogah v posojilnici. Kdor bi dolžnost poslovne tajne kršil, ga posojilnica mora odstraniti od dolžnosti, ker je ni vreden.

Mladinsko varčevanje

Pri obnovitvi poslovanja in zaupanja v posojilnico je posebno važno tudi mladinsko varčevanje. Posojilnica, ki zna pritegniti k varčevanju mladino, si gradi najlepšo bodočnost. Pri mladinskem varčevanju ni iskati zaslužka, nasprotno, raje dajati nekaj nagrad, kakor je »Narodni Gospodar« od 15. maja poročal o Hranilnici in posojilnici na Ježici. Ti izdatki so najboljša investicija in se bodo bogato poplačali.

Posojilnice pod zaščito

Posebno težaven je položaj posojilnic, ki so pod zaščito. Ker je večinoma za stare vloge določeno pri takih posojilnicah 2% obrestovanje, skušajo vlagatelji svoj denar spraviti čimprej iz takih posojilnic. Pri posojilnicah pod zaščito je zato delo odbora dvakrat potrebno, delo odbora pri vlagateljih, da se jim pojasni, da ni kriva posojilnica, ako so jo razmere prisilile pod zaščito. Tu je treba pojasniti, da je posojilnica dovoljevala kmečka posojila, ki so po zakonu morala biti predana na PAB in sedaj posojilnica za te terjatve in za obveznice dobiva le 3% obresti. Posojilnica je morala žrtvovati rezerve, da so se posojila članov kmetov znižala kot predpisuje uredba. Posojilnica je naglala pri Zadrugi zvezi, pa je tudi tam njena založba zamrznila in se obrestuje le po 2%, odtaja pa le postopoma.

Po teh pojasnilih velja za posojilnice dvoje:

1. Ne smejo iti v stari greh pretirane

obrestne mere za hranilne vloge. Zavedati se moramo, da posojilnice dovoljujejo kmečka posojila. Kmečka posojila pa morejo koristiti kmetu le, ako so po nizki obrestni meri, ker kmečko gospodarstvo posojila po visoki obrestni meri ne prenese, tako posojilo je kmečkemu gospodarstvu v pogubo.

2. Drugo je pa to, da je za zbiranje hranilnih vlog **treba dela, treba propagande**. K temu delu nas v današnjih razmerah posebno sili dejstvo, da je dolgoletna denarna kriza veliko škodovala zaupanju v posojilnice in odvrnila od njih mnoge, mnoge vlagatelje. K propagandi nas dalje sili tudi dejstvo, da to propagando vršijo mestni denarni zavodi.

Posojilnice morajo torej biti glasne in delavne, kajti brez dela ne bo uspeha. Po dolgotrajni krizi hočemo obnoviti poslovanje posojilnic in dvigniti zaupanje vlagateljev v posojilnice. Za oboje pa je potreba dela, zelo vztrajne propagande.

Dr. Branko Jan:

Obvezni nakup

Pojem obveznega nakupa obstoja v tem, da se zadruga pogodbeno zaveže, da bo nakupovala vse blago, ki ga potrebuje za svoje člane, pri blagovni centrali. Ta pojem ni novejšega datuma, saj je v švicarskem kmetijskem združenstvu poznan že nad petdeset let. Vzhodnošvicarska zveza kmetijskih zadrug (Verband ostschweizerischer landwirtschaftlichen Genossenschaften, ali na kratko VOLG) je v svoja prvotna pravila leta 1886. vnesel določila (§ 16.), po katerem se morajo vse članice obve-

zati, da bodo vse blago nakupovale pri njej. Izjemo delajo tehtni razlogi. Kdaj in v čem obstoja tehtnost razloga, je stvar presoje VOLG-a, oziroma njegovega upravnega odbora ali občnega zbora.

Borba okrog tega določila je bila dokaj dolgotrajna. Leto 1912. je prineslo VOLG-u težave zaradi tega. Vendar pa je razsodnost njegovega upravnega odbora in upravnih odborov zadrug, privedla do tega, da je bilo to določilo precizirano in tudi poostreno. Po tem letu so morale vse zadruge, ki so dobile kake

oferte z eventualnimi vzorci izročiti te VOLG-u. Če se je zadruga hotela poslužiti oferte je morala priložiti tudi pisмено prošnjo za oprostitev od dolžnosti obveznega nakupa. Zveza je dovoljevala dispenze samo v primeru, da je oferta dajala bistvene ugodnosti, ali pa da se je s tem izpolnila zadrugi posebna želja. V nobenem primeru pa ni smela biti dispenza v izrecnem nasprotju s sklepi občnega zbora.

Po letu 1921. so bili ti strogi sklepi nekoliko omiljeni. Vendar efekt te omilitve ni bil omembe vreden. Zadruge namreč kljub temu, da ni treba izpolniti omenjenih formalnosti, dosledno naročujejo blago pri svoji blagovni centrali. Razume pa se, da prvotno določilo o obveznem nakupu, ni prišlo nikdar iz moči in je v veljavi še danes.

Nastane vprašanje: kaj pa z blagom, katerega centrala nima na zalogi? Tudi glede tega je preskrbljeno. Predvsem morejo zadruge manjše predmete, ki se izdelujejo v kraju, kjer ima zadruga sedež, nakupovati same (kruh, delikatese v manjših količinah, kvas, jajca, maslo, sir etc.). Za predmete pa, katerih VOLG nima na zalogi, ima ta z dobavitelji sklenjene pogodbe. Bistvene točke take pogodbe so:

1. VOLG se obveže propagirati dobaviteljevo blago.

2. Spremembo cen in kvalitete blaga mora dobavitelj takoj javiti centrali.

3. Zadruga naročuje blago direktno ali indirektno (preko VOLG-a). Za direktna naročila se zaveže dobavitelj, da jih bo izvršil. Pri obeh vrstah naročil izvrši plačilo naročenega blaga VOLG.

4. Pri direktnem naročilu mora dobavitelj gledati na to, da je količina naročenega blaga v pravem sorazmerju

do zadruginega blagovnega prometa in njene finančne moči. V nasprotnem primeru sme VOLG naročilo reducirati do doseženega sorazmerja, oz. že dobavljeno blago vrniti do one količine, da se doseže pravo sorazmerje. Če dobavitelj na to ne pristane, more VOLG odkloniti plačilo fakture.

5. Faktura se izdela vedno v dveh izvodih (ena za zadrugo, druga za centralo).

6. Dobavitelj se zaveže dobavljati blago najboljše kvalitete. Dopolnitvenih dobav VOLG ali zadruga ni prisiljena sprejeti. Vso škodo, nastalo zaradi nesolidnih dobav, trpi dobavitelj sam.

7. Obisk trgovskih potnikov in zastopnikov firme dobavitelja pri zadrugah je zabranjen.

Marsikateremu našemu zadrugniku se bodo te obveznosti zdele nesprejemljive. Res je, da bi se v tej obliki najbrže pri nas ne dale izvesti. Vendar pa bi v bistvenih točkah mogle plodonosno služiti tudi našemu blagovnemu združništvu. Poudariti pa moram dvoje:

1. Pri vzhodnošvicarskih kmetijskih zadrugah pomeni znamka VOLG toliko kakor blago dobre kvalitete in nizko ceno. Tak renome si more seveda ustvariti zavod, ki ima že tradicijo in ki v združ. poslovanju ne pozna špekulacije.

2. Ta sistem je te zadruge tako ozko povezal v celoto, da predstavljajo na trgu ogromno moč. Zadruge niti ne mislijo na »kontribant« nakupe. Vsakoletni promet s privatniki znaša pri vseh zadrugah komaj 5% od celotnega prometa. Zadruga bi napravila sama sebi tudi s svojo nediscipliniranostjo občutno škodo. VOLG bi ji vzel za eno ali več let blagovno dividendo. Če bi še to ne pomagalo, bi jo izključil.

Kakšnega pomena je obvezni nakup za zadrugo in njeno centralo in splošno za blagovno združništvo?

Pri tem se pokaže pravi združni duh in mišljenje, zvestoba do stvari in ideje. Tu se vidi, kdo je združnik, kdo ni. Kaj pomaga ustanavljati blagovne centrale, če pa se blago nakupuje drugje — pri konkurenci. Za parado blagovnih central ne potrebujemo. Potrebujemo jih, da povežemo zadruge v trdno celoto ter s tem dosežemo enoten nastop na trgu. Ker je kupna moč organizirana, moremo ceneje nakupovati in ceneje transportirati. V tem pa je ravno namen sodelovanja. Tudi razdelitev dobrin je racionalnejša in cenejša, kakor pa če je promet razkosan.

Toda obvezni nakup ima še drugo prednost. Upravni odbori in poslovodje niso v stanju imeti pregleda čez blagovni trg. Člani uprave so ljudje, ki jim je poklic vse kaj drugega, kakor pa upravništvo, poslovodja pa bi moral biti zaposlen z organizacijo zadruginega tehničnega obrata. Poleg tega ti ljudje nimajo prilike, da bi kontrolirali kvaliteto blaga in intenzivno zasledovali gibanje cen. To zmorejo samo strokovno izvežbani ljudje, ki se s tem stalno ukvarjajo. Nevarnost, ne samo, da je kupna moč razkosana, temveč, da se izvrše nepovoljni nakupi, je velika. Obvezni nakup učinkuje torej v tem smislu, da obvaruje i članstvo i zadruge pred nepotrebnimi katastrofami. Obvez-

ni nakup ni samemu sebi namen, ni namen močni blagovni centrali. Če bi bilo to, potem je kajpada ves aparat nesmiseln in bi šel kmalu rakom žvižgat.

Druga dobra stran obveznega nakupa je v stalni kontroli zaloge blaga. Blagovna centrala ima stalen pregled o prometu blaga, finančni moči zadruge in o stanju zaloge. Zadrugi je s tem onemogočeno imeti prometu nesorazmerno zalogo, ki je obresti. Ravno v tem se pri naših zadrugah danes največ greši. Malo je pri nas blagovnih zadrug, pri katerih bi se izvršil zadovoljiv obrat zaloge (najmanj 4 krat). Važen je tudi sortiment zaloge. Le-ta mora biti vedno prikrojen združnemu okolišu. Sortiment pa bo zadovoljiv samo takrat, ko bo imela zadruga le enega dobavitelja, ki ji bo mogel dati tudi v tem pogledu strokovne nasvete.

Če bi se pri nas uvedel obvezni nakup pri novo ustanovljeni blagovni centrali, se bo seveda pojavilo nebroj ugovorov. Gotovo se bodo slišali ugovori, da morata biti upravni odbor in poslovodja v interesu zadruge prosta, da pomeni obvezni nakup grobo kršitev načela združne demokracije. Dasi so ti argumenti prepričevalni, niso z načelom združnega sodelovanja združljivi. Demokracija pa ima tudi svoje meje. Ustanoviti blagovno centralo, potem pa iti blago kupovat h konkurenci, ne pomeni združne demokracije, temveč združno anarhijo.

Razmerje zadrug do revizijskih zvez po združnem zakonu

Novi združni zakon je v mnogih ozirih razširil in povečal pravice revizijskih zvez do včlanjenih zadrug, ozi-

roma je povečal dolžnosti, ki jih imajo včlanjene zadruge do svoje revizijske zveze. Namen, ki ga je imel pri tem za-

konodajalec, je bil, doseči večjo obojestransko povezanost in večjo strumnost v združni organizaciji.

Deloma so te razširjene pravice, oziroma dolžnosti poslovnega, deloma organizatornega značaja.

Zveza in omejitev poslovanja zadrug

1. Takoj v začetku poudarja združni zakon, da posluje zadruga samo s svojimi združniki in s svojo poslovno zvezo. Vendar pa dovoljuje, da smejo zadruge v nekaterih primerih izjemoma poslovati tudi z nezadružniki. Kot tak primer navaja zakon v § 1., odst. 6., točka 6., da sme zadruga v poslih skupne nabave in potrošnje nezadružnikom prodajati embalažo (zaboje, zavoje) in pokvarjeno ali poškodovano blago, kakor tudi odpadke ali postranske proizvode, ki se dobe pri združni proizvodnji ali predelavi in ki ne služijo potrošnji njenih združnikov. O opravljeni prodaji pokvarjenega ali poškodovanega blaga je zadruga dolžna takoj obvestiti revizijsko zvezo.

2. Kreditne zadruge smejo nalagati svoje denarne presežke samo pri svojih poslovnih kreditnih zvezah. Kaj je treba razumeti pod izrazom »denarni presežek« ali »odvišni denar«, zakon ne pove. Zato je treba tolmačiti ta izraz tako, kakor se rabi v običajnem prometu, t. j. denar, ki ga zadruga ne potrebuje takoj v svojem obratu. Pri drugih ustanovah in osebah ne smejo kreditne zadruge nalagati odvišne gotovine. Toda s tem se ne izključuje, da bi kreditna zadruga ne smela vložiti svojega odvišnega denarja v vrednostne papirje, kar je razvidno iz nadaljnje pripombe v istem odstavku, da smejo kreditne zadruge imeti delnice denarnih zavodov.

Če je revizijska zveza obenem poslovna zveza kreditnih zadrug, smejo kreditne zadruge nalagati odvišni denar samo pri svoji revizijski zvezi.

Zveze in notranja organizacija zadrug

1. Če bi nadzorni odbor v dveh mesecih ne bil izvoljen, ali bi ne bil popolnjen, ga začasno postavi ali popolni revizijska zveza izmed združnikov. Istčasno pa skliče skupščino, da popolni ali izvoli nadzorni odbor.

2. Revizijska zveza sme za vse ali za nekatere vrste včlanjenih zadrug predpisati, naj nadzorni odbor sestavi in skupščina odobri poslovnik za izvrševanje nadzorstva. Zveza si sme pridržati odobritev tega poslovnika.

3. Če nadzorni odbor odstrani člane upravnega odbora, mora takoj obvestiti revizijsko zvezo.

4. Sklic vsake skupščine, bodisi redne, bodisi izredne, se mora pravočasno naznaniti revizijski zvezi in ji sporočiti tudi dnevni red.

5. Revizijska zveza ima pravico, da pošlje na skupščino svojega predstavnika, ki ima pravico do besede na skupščini.

6. Za vsako izpremembo ali dopolnitev združnih pravil je potrebna predhodna soglasnost revizijske zveze.

7. Redna skupščina se mora opraviti v šestih mesecih po zaključku poslovnega leta. Če bi je ne sklical pravočasno upravni odbor, jo mora v nadaljnjem mesecu sklicati nadzorni odbor, če bi je pa v tem času ne sklical niti nadzorni odbor, jo je dolžna sklicati in opraviti revizijska zveza v nadaljnjem mesecu dni.

8. Izredno skupščino zadruge sme sklicati revizijska zveza, če nastopi pri-

mer, ki je ustanovljen z zakonom, ali s pravili zadruga, ali če to zahteva važna korist zadruga.

9. V § 12. določa združni zakon, da mora nadzorni odbor takoj sklicati in opraviti skupščino, če se število članov upravnega odbora zniža pod polovico, tako da postane upravni odbor nesklepčen. Skupščino je treba sklicati zato, da popolni izpraznjena mesta v upravnem odboru. Če nadzorni odbor ne skliče skupščine in bi je tudi združniki ne sklicali po predpisu § 50., odst. 4, skliče skupščino revizijska zveza.

10. Če sklicuje skupščino revizijska zveza, mora občina na njeno zahtevo razpoložiti vabilo na vidnem mestu in ga brezplačno objaviti tudi še na način, ki je v kraju običajen.

11. Če je sklicala skupščino revizijska zveza, odredi skupščini sama predsednika izmed združnikov.

12. V 50 dneh po skupščini je upravni odbor dolžan poslati registrskemu sodišču in revizijski zvezi prepis zapisnika in prepis prilog, ki se dodajajo zapisniku (vabilo na skupščino, pooblastila zastopnikov, oziroma delegatov in spisek navzočih združnikov).

13. Zoper sklep skupščine, ki ne ustreza predpisom združnega zakona ali pravilom glede sklica ali dela skupščine ali ki krši prisilne določbe tega zakona ali spreminja pravila, pa ni bil sprejet na tak način, ki je za to predpisan, sme revizijska zveza vložiti tožbo pri pristojnem registrskem sodišču.

14. Zdruga morajo voditi spisek združnikov, t. j. članski imenik, kakor se je ta knjiga poprej imenovala. Ta spisek se mora voditi v vezani knjigi. Zdrugi, ki ima nad 500 članov, lahko revizijska zveza dovoli, da sme voditi

spisek združnikov po načinu kartoteke; obenem sme zveza predpisati še posebne pogoje, da se zagotovi točnost in kontrola take voditve spiska.

Prijave zvezi o gibanju članstva

Upravni odbor vsake zadruga je dolžan poslati ob koncu vsakega polletja, najkasneje pa do 15. dne prihodnjega meseca svoji revizijski zvezi izpisek iz spiska združnikov. Ta izpisek (izvleček) mora biti podpisan tako, kakor določajo pravila za podpisovanje dotične zadruga, torej navadno po dveh odbornikih ali po enem odborniku in enem uradniku, ki ima pravico podpisovanja.

V izpisku (izvlečku) in spisku združnikov je treba navesti:

1. rodbinsko in rojstno (t. j. krstno) ime in prebivališče novih združnikov in število njihovih vpisanih deležev,

2. rodbinsko in rojstno ime in prebivališče izstopivših, umrlih in izključenih združnikov in njihovih deležev,

3. število nadaljnjih vpisanih deležev, če jih je združnik vpisal preko onega števila, ki ga je plačati po pravih (nadštevilih deležih),

4. število odpovedanih in prenesenih nadštevilih deležev,

5. skupno številčno stanje konec polletja preostalih združnikov in njihovih deležev.

Navedenemu izpisku mora upravni odbor priložiti:

1. po en izvod (dvojniki) pristopnih izjav novih združnikov; na teh pristopnih izjavah mora biti napisano, s kolikimi poslovnimi deleži je bil združnik sprejet v zdruago in kateri dan velja za začetek članstva;

2. dvojnike izjav zadrušnikov o vpisu nadaljnjih (nadštevilih) deležev.

3. dvojnike izjav zadrušnikov o odpovedi ali prenosu deležev (v zakonu je napačno navedeno: o prenosu članstva); na teh izjavah mora biti vpisano, s kolikimi deleži in s katerim dnem preneha članstvo in kdaj preneha jamstvo.

Da bo mogla zadruga poslati zvezi gornje spise, bo morala zahtevati od vsakega člana:

a) da ji izroči pristopno izjavo v dveh izvodih, ki ju mora član lastno-ročno podpisati;

b) da ji izroči v dveh izvodih izjavo o vpisu nadaljnjih deležev; takih primerov bo bolj malo;

c) da ji izroči v dveh izvodih izstopno izjavo, oziroma izjavo o prenosu deležev na drugo osebo; tudi ti primeri so bolj redki.

Spisek zadrušnikov, ki se vodi pri zvezi, sme med poslovnim časom pregledati vsak zadrušnik, kakor tudi vsaka druga oseba, ki verjetno izkaže, da ima interes do tega.

Knjigovodstvo in sklepni računi

Poslovne (računske) knjige morajo biti na zadnji strani overjene po revizijski zvezi ob navedbi števila strani ali listov. Tudi morajo biti sešite z zaščitno vrvico in zapečatenene.

Pomožne knjige sme zadruga z dovolitvijo revizijske zveze voditi v obliki kartoteke, toda liste kartoteke mora overiti revizijska zveza.

Glede knjigovodstva, ocenjevanja inventurnih predmetov, sestavljanja letnih sklepnih računov in razporeda njihove vsebine kakor tudi za sestavljanje letnega poročila upravnega in nad-

zornega odbora predpiše natančnejša navodila Glavna zadruga zveza.

Upravni odbor zadruga mora en izvod računskega zaključka s poročilom upravnega in nadzornega odbora poslati revizijski zvezi še pred skupščino. Obenem mora revizijski zvezi poslati vabilo na skupščino z dnevnim redom. Te listine morajo biti zvezi doposlane najmanj sedem dni pred skupščino.

Prestanek zadruga

Registrsko sodišče sme izreči prestop zadruga med drugim tudi v primeru, če skupščina znova voli za člane upravnega ali nadzornega odbora, čeprav je bilo registrsko sodišče že zavrnilo vpis člana upravnega odbora, ali je že opozorilo zadrugo registrsko sodišče ali revizijska zveza, da ta oseba ne more biti član nadzornega odbora.

Če zadruga za dve zaporedni leti ne predloži skupščini letnih sklepnih računov in skupščina o njih ne sklepa, je dolžna revizijska zveza tak primer prijaviti registracijskemu sodišču, ki sme zadrugo razpustiti.

Če se upravni odbor zadruga brani izvršiti naročila in odredbe revizijske zveze in to stališče upravnega odbora odobri tudi skupščina, je revizijska zveza upravičena stvar predložiti registrskemu sodišču. Po opravljenih poizvedbah odstavi sodišče, če spozna, da ima revizijska zveza prav, tiste člane upravnega in nadzornega odbora, ki se upirajo izvršiti odredbe revizijske zveze in odredi volitev novih; če se pa skupščina ali novi člani upravn. odbora upirajo izvršiti iste odredbe revizijske zveze, more sodišče izreči prestop zadruga.

Če ostane zadruga izven zveze dalj kot šest mesecev, ali če ni sprejeta v

zvezo, izreče sodišče, da zadruga pre-
stane.

Preden izreče sodišče, da zadruga
prestane, zasliši upravni in nadzorni
odbor, pa tudi revizijsko zvezo, če ni
zveza prijavila sodišču razloga, zaradi
katerega je uveden postopek za razpust
zadruga.

Če prestane zadruga zaradi poteka
časa, za katerega je bila ustanovljena
ali po skupščinskem sklepu ali če je
ostalo število članov več kakor leto dni
izpod deset, mora upravni odbor v 15
dneh prijaviti registrskemu sodišču pre-
stanek zadruga. Če tega ne stori uprav-
ni odbor, stori to revizijska zveza.

Likvidacija

Na predlog revizijske zveze sme re-
gistrsko sodišče iz važnih razlogov po-
leg likvidatorjev, ki so določeni po pra-
vilih ali so izvoljeni od skupščine, ali
namesto teh likvidatorjev postaviti dru-
ge osebe za likvidatorje.

Po pravilih določene ali izvoljene
likvidatorje sme skupščina odstaviti;
druge likvidatorje sme menjati le sodi-
šče na predlog skupščine, nadzornega
odbora ali vsaj desetine zadružnikov
ali na predlog upnikov ali na predlog
revizijske zveze.

Likvidacijsko bilanco, ki jo je odo-
brila skupščina, morajo likvidatorji
predložiti revizijski zvezi.

Zneske, ki jih likvidatorji polože pri
registrskem sodišču, pa jih nihče ne
dvigne v dveh letih, izroči registrsko
sodišče revizijski zvezi, da jih hrani in
porabi po določbah zakona.

Rezervni sklad zadruga se sme v li-
kvidacijskem postopku porabiti samo za
plačilo terjatev zadružnih upnikov; nje-
gov morebitni preseček pa se izroči re-

vizijski zvezi, da ga hrani in porabi po
določbah zakona (§ 70.). Enako se pora-
bijo drugi skladi, izvzemši onih, ki so
določeni za dobrodelne namene za usluž-
benca zadruga.

Likvidatorji morajo konec vsakega
polletja poročati revizijski zvezi o svo-
jem poslovanju.

Po končani likvidaciji izroči likvi-
datorji preostalo imovino zadruga revi-
zijski zvezi. Zveza jo mora hraniti pet
let odtelej, ko je bila zadružna firma iz-
brisana iz zadružnega registra. Če se
ustanovi v teh petih letih na sedežu biv-
še zadruga ali v sodnem okraju, v kate-
rem je sedež bivše zadruga, druga za-
druga z enakim predmetom poslovanja,
se izroči preostala imovina tej novi za-
drugi, če se člani pri isti zvezi. Če se
pa taka nova zadruga ne ustanovi, po-
rabi zveza imovino za pokritje revizij-
skih stroškov.

Potem, ko je likvidacija dokončana,
morajo likvidatorji podati registracij-
skemu sodišču predlog za izbris zadruga
iz zadružnega registra in morajo o
tem obvestiti revizijsko zvezo.

Knjige, račune, računska dokazila,
dopise in spise izroči likvidatorji revi-
zijski zvezi. Te knjige, računi in drugi
spisi se morajo pri zvezi hraniti deset
let, bivši zadružniki, upniki bivše za-
druga in njihovi pravni nasledniki pa
jih smejo vpogledati ob vsakem času.

Kakor smo že omenili, se skladi, do-
loženi v dobrodelne namene za usluž-
benca zadruga, ne smejo porabiti za po-
plačilo upnikov, ampak se po izbrisu za-
druga izpremene v ustanovo, ki ohrani
enak namen. Če ni določen statut za to
ustanovo, velja statut, ki ga za take pri-
mere predpiše revizijska zveza.

Stečaj

Če se pokaže, da presegajo obveznosti zadruge njeno imovino, vendar pa se more pričakovati, da se da prezadolženost s primernimi ukrepi skupščine odpraviti, ni treba takoj prijaviti uvedbe stečaja. Upravni odbor skliče takoj skupščino, na kateri predlaga, kako naj bi se prezadolženost odpravila. O sklepih skupščine mora upravni odbor obvestiti revizijsko zvezo.

Če je upravni ali likvidacijski odbor prijavil sodišču uvedbo stečaja, mora to takoj javiti tudi revizijski zvezi.

Članstvo v revizijski zvezi

Vsaka zadruga mora biti članica revizijske zveze.

Zveza sprejme po svobodni oceni v članstvo zadrugo, ki se ji javi in je že vpisana v združni register. Prav tako

zveza po svoji svobodni oceni tudi izključuje zadrugo.

Upravni odbor zadruge je dolžan v treh mesecih od dne vpisa zadruge v združni register, prijaviti zadrugo v zvezo, v nadaljnjih šestih mesecih pa prijaviti sodišču, v katero zvezo je zadruga stopila; obenem mora priložiti potrdilo zveze, da je njena članica. Če upravni odbor opusti prijaviti zadrugo v zvezo ali če zadruga v označenem roku sodišču ne predloži potrdila, da je sprejeta v članstvo zveze, izreče sodišče njen prestanek.

Pravice in dolžnosti, ki jih imajo članice do zveze, kakor tudi način, kako izvršujejo te pravice, so pobližje urejene v pravilih zveze.

O revizijah, revizorjih, revizijskih poročilih in drugih stvareh, ki so v zvezi z revizijo, smo že razpravljali in zato preidemo dotične določbe zakona.

Univ. prof. S. Borodaewsky, Praga.

Osrednja zveza poljedelskih zadrug v Pragi

Zelo zanimivi so podatki o delovanju Osrednje zveze poljedelskih zadrug v Pragi (Ustřední jednota) za l. 1938., ki je usodno leto Češkoslovaške. Ta zveza je ena izmed največjih združnih zvez na svetu. Število v Osrednji zvezi včlanjenih zadrug je doseglo 1. januarja 1939 številko 4078, t. j. nekako eno tretjino vseh češkoslovaških poljedelskih zadrug; bilanca Ustřední jednote (1. januarja 1937 okroglo 1917 milijonov Kč) je znašala nekako polovico skupne bilančne vsote ostalih dveh tretjin češkoslovaških poljedelskih zadrug. Kot znano je ta zveza obenem izobraževalno središče in zaščitnica združnih interesov, revizijska zveza in končno in poglavit-

no kreditna zveza včlanjenih zadrug. Ravno ta delokrog zveze je zelo zanimiv. V tako težkem letu, ko sta se v Češkoslovaški izvršili dve mobilizaciji, je moral vsak resen denarni zavod računati z intenzivnim dvigom vlog. Tak račun je bil za Osrednjo zvezo pravilen. Že v marcu, ko so vloge pri Osrednji zvezi dosegle višek (1055 milijonov Kč), opazimo dvig vlog v skupnem znesku 815 milijonov Kč. V naslednjih mesecih dvigi niso bili tako pomembni. V oktobru so pa že narastli na 10 in pol milijona Kč.

Pomembno večje zahteve so pa stavile zvezi kreditne zadruge, in sicer kot posojila za nakup žita. 30. novembra

1958 so dobile kampeličke v te namene več kot 65 milijonov Kč. Ostale zadruge (predvsem skladiščne zadruge (so pa dobile v iste namene nekako 1015 milijonov Kč. Že v samem dejstvu, da je bilo omogočeno preskrbeti za svoje članice tako pomembne kredite, leži moč zveze in pomen doseženih namenov potem poljedelskega združništva v Českoslovaški, zlasti, ko je bilo s tem omogočeno, da se je žitni monopol v resnici vzpostavil.

Delovanje skladiščnih zadrug se je razvijalo naprej. V prvih 10 mesecih 1958 sta Kooperativa in Agrosol kupila in zopet naprej prodala skoro 157.000 vagonov žita za 1114 milijonov Kč. Ti dve organizaciji sta pri Osrednji zvezi, katera jih tudi finansira. Rezerve v Osrednji zvezi včlanjenih kampeličk so dosegle v začetku leta 1959. 140 milio-

nov Kč in so bile torej za 10 milijonov Kč višje kot pa v preteklem letu.

V letu 1958. so zidale kampeličke 86 novih skladišč. Sedaj je 570 takih stavb, ki tvorijo v bilanci postavko okrog 46 milijonov Kč.

Uspehe, katere je dosegla zveza s preskrbo svojih članov z denarnimi sredstvi, — prav posebno z vpeljavo žitnega monopola —, je treba pripisati strokovnemu vodstvu te panoge v zvezi predsedniku inž. Klinderu, generalnemu ravnatelju dr. L. Dvořaku in ravnatelju Kooperative dr. Feierabend. Kooperativa obstoji pri zvezi kot trg. podjetje.

Zanimivo je pripomniti, da sta postala dr. Dvořak in dr. Feierabend pred kratkim važni politični osebnosti. Prvi je postal guverner Narodne banke v Pragi, drugi pa je bil imenovan za kmetijskega ministra.

Zvezine objave

Uredba o taksnih olajšavah

Na podstavi § 113. fin. zakona za leto 1959/40. predpisuje ministrski svet na predlog ministra za finance tole

uredbo

o taksnih olajšavah pri konverziji obstoječih denarnih dolgov.*

§ 1.

Za vse listine o hipotekarnih posojilih, izvzemši menice, s katerimi se glede denarnega dolga, že izpričanega z listino, pri istem upniku spreminja samo višina obresti ali rok za plačilo ali se kapitalizirajo neplačane obresti, je treba, če je bila za ta pravni posel že v začetku plačana po zakonu predpisa-

na taksa, plačati do zneska prvotnega dolga samo stalno takso dvajset din.

Če se napravi taka sprememba s sodno poravnavo, se za tako poravnavo ne plača 1 %-na taksa iz tar. post. 8, oziroma 22. zakona o sodnih taksah, marveč samo zadevna taksa na zapisnik in zgoraj navedena taksa za listino v znesku 20 dinarjev.

Prednje določbe veljajo zlasti tudi za tiste listine, s katerimi izdajo, da bi se znižala obrestna mera, zastavne liste z znižanimi obrestmi tiste ustanove, ki so pooblašcene izdajati zastavne liste in izdajo te zastavne liste zaradi konverzije hipotekarnih dolgov.

Če se v teh listinah obenem zvišuje znesek prvotnega dolga, veljajo glede razlike (presežka) kot listina o novem

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 29. aprila 1939, št. 96/XXVIII/209.

pravnem poslu, pa se pobere na ta pre-sežek redna taksa tako za pravni posel sam kakor tudi za morebitni vpis v jav-ne knjige.

§ 2.

Upniški zavodi so dolžni voditi o opravljenih konverzijah hipotekarnih dolgov posebne zapiske (dnevniške), v katere vpisujejo posle o konverzijah, glede katerih so se koristili s taksnimi olajšavami po tej uredbi. Ti zapiski mo-rajajo vsebovati vse dejanske podatke, iz katerih se da razbrati, da so bili dejan-sko dani pogoji za taksne olajšave po tej uredbi.

Ti zavodi so nadalje dolžni predlo-žiti do konca januarja vsakega leta pri-stojni finančni direkciji sumarne izka-ze o konverzijah po prednjem odstav-ku, ki so bile opravljene pri njih v prej-šnjem koledarskem letu.

§ 3.

Finančna oblastva so pooblašćena opravljati po svojih organih revizijo pri zavodih, omenjenih v tej uredbi, pregledovati te zapiske (dnevniške) in se vobće preprićevati o pravilnosti in po-polnosti vseh podatkov, primerjaje jih z izvirnimi listinami, ki jim jih morajo dati ti zavodi na vpogled.

§ 4.

Zavodi, ki sploh ne vrše ali ne vrše redno in pravilno s to uredbo predpisa-nih dolžnosti, se smejo kaznovati zaradi nerednosti v denarju od 50 do 5.000 di-narjev, ne da bi se s tem spremenile ka-zenske posledice, določene po veljavnih predpisih o taksah.

§ 5.

Će se koristi kdo na neupravićen na-ćin z olajšavami po tej uredbi, jamći

zavod, ki je konvertiral, za vse takse, za katere je bila s tem državna blagajna prikrajšana.

§ 6.

Glede vsega ostalega veljajo obsto-jeći predpisi o taksah.

§ 7.

S to uredbo se razveljavljajo vse do-toćbe in predpisi, ki ji nasprotujejo.

§ 8.

Ta uredba stopi v veljavo in dobi obvezno moć z dnem razglasitve v »Slu-ženih novinah«.

V Beogradu, dne 21. aprila 1939; M. s. št. 371.

Prošnja za podporo iz sklada za podpi-ranje zadružništva

Mnoge zadruge naslavljaajo ali poši-ljaajo ali pa tudi opremljaajo Ćisto na-paćno svoje prošnje za podporo, Ćeprav je o tem pisal Će »Narodni gospodar«, št. 2, str. 27. Zato bomo podali ponovno nekaj navodil.

Po pravilniku od 7. februarja 1939 so samo zadruge za proizvo-dnjo upravićene, da dobivajo podporo iz sklada za podpiranje zadružništva. V poštrev pridejo torej samo vinarske, mle-karske, kletarske zadruge, zadružne elektrarne in podobno.

Podpora se daje le za postav-ljanje in opremo zadružnih podjetij ali delavnic (mlinov, mlekar-n, kleti, elektrarn in sl.). Kjer je potrebna notranja oprema, se da pod-pora, vendar pa mora zadruaga nabaviti zemljišće in postaviti zgradbo. Kjer ni tega, se da podpora tudi za postavitev zgradbe, in sicer po enem delu vseh

gradbenih stroškov; zadruga pa mora nabaviti zemljišče in poravnati drugi del gradbenih stroškov.

V vsakem primeru morajo združniki prispevati vsaj toliko kolikor dobijo podpore. To morajo storiti z vpisom deležev v sorazmerju s proizvodnjo tistega proizvoda.

Zadruga morajo vložiti prošnjo za podelitev podpore pri Zvezi. Naslovijo pa prošnjo na ministrstvo za kmetijstvo.

Prošnji je treba priložiti:

1. Zadnji računski zaključek z navedbo števila članov kakor tudi vpisanih in vplačanih deležev.

2. Prepis zapisnika o skupščini, na kateri je bila bilanca sprejeta.

3. Prepis zadnjega revizijskega poročila.

4. Prepis določb pravil o namenu zadruge.

Prav je, da se prošnji priloži tudi proračun in načrt gradnje nameravanih naprav.

Smejo nekreditne zadruga sprejemati hranilne vloge?

Nekaj malega nekreditnih zadrug se bavi poleg svojega glavnega posla tudi s sprejemanjem hranilnih vlog. Sprejemajo jih večinoma zato, ker nimajo na razpolago zadostne lastne obratne glavnice. Pri tem nastane vprašanje, ali smejo hranilne vloge sprejemati samo od svojih članov ali tudi od nečlanov.

Sprejemanje hranilnih vlog od vsakogar je po obrtnem zakonu bančni posel, za katerega izvrševanje je potrebna posebna koncesija. Za kreditne zadruga, toda samo za kreditne, je v združnem zakonu (§ 54.) odrejeno, da jim

ni treba imeti te koncesije. Za druge zadruga ni v tem oziru ničesar predpisane. Zaradi tega je treba smatrati, da smejo nekreditne zadruga sprejemati hranilne vloge samo od svojih članov. Od nečlanov bi smele sprejemati hranilne vloge le tedaj, če bi dobile od obrtne oblasti dotično koncesijo. V tem smislu se je izrazilo tudi ministrstvo za kmetijstvo v odloku z dne 22. maja 1939, št. 52.604, ki se nanaša sicer samo na nabavne in prodajne zadruga, toda se smiselno uporablja tudi za vse druge nekreditne zadruga.

Taksiranje poroštvene izjave

Že v aprilski številki »Narodnega Gospodarja« stran 62. in 65. smo poročali, da je taksna prostost zadolžnic razveljavljena. S tem je zopet tudi taksiranje poroštvene izjave postalo obvezno.

V smislu člena 47., odstavek 2. taksnega in pristojbinskega pravilnika k tar. post. 18. in v smislu tar. post. 39 b) se plačuje taksa za poroštveno izjavo 0,1% od dolgovane vsote. V smislu člena 47. citiranega pravilnika, odstavek 3. se plačuje ta taksa v kolkih, ki se prilepajo in uničujejo tako, da se zapiše čez kolek besedilo porokove obveze. Tudi je treba vedeti, da se ta taksa (0,1%) plačuje za jamstvo za vsakega poroka posebej, t. j. tolikokrat po 0,1% kolikor porokov podpiše poroštveno izjavo na zadolžnici.

Podaljšanje zadolžnice

Če se zadolžnica podaljša na določen čas, jo je smatrati za novo pogodbo in se mora v tem primeru plačati ponovna taksa pol procenta. Vzeti je to tako, da se v tem primeru izstavi nova zadolžnica za isti dolg med istimi osebami. Če

se pa na zadolžnici sami, na kateri je že plačana taksa pol procenta, spremeni rok vrnitve, plačilni kraj ali obrestna mera, pa ni treba plačati pol procenta, ampak samo taksa 2 din. Izvzeta so pa hipotekarna posojila, za katerih podaljšanje se taksira zadolžnica v smislu nove uredbe, ki jo prinašamo v tej številki, v vsakem primeru samo pavšalni znesek 20 din.

Izselniške hranilne vloge

Vse posojilnice, ki so pod zaščito, opozarjamo, da se pri sestavi svojih odplačilnih načrtov ozirajo na uredbo o spremembi uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov z dne 25. novembra 1934. Ta uredba določa, da imajo izselniške vloge do 20.000 din isti vrstni red kakor navadne vloge do 10.000 din. Do sedaj so morale zadruge določevati višji odstotek izplačil za hranilne vloge do zneska 10.000 din, po tej uredbi pa so s temi vlogami izenačene izselniške vloge do 20.000 din. Člen 2. cit. uredbe tudi določa, da se predvsem izplačujejo tisti vlagatelji, katerih vloge so iz dela v izselništvu.

Novi davek

Finančni zakon za leto 1939/40. predpisuje novi davek za »Narodni obrambni sklad«. Ta davek se predpisuje po posebni lestvici na ta način, da se vzame za osnovo skupni predpis neposrednih davkov v predhodnem davčnem le-

tu. V ta skupni davčni predpis se ne vnašajo davek na poslovni promet (splošni in skupni), luksuzni davek in vojni-ca. Pri izračunu davčnega predpisa za posamezno osebo se trajna oprostitev od davka po katerem koli zakonu upoštevata, t. j. se ne vnaša v davčni predpis (osnovo prispevka). Nasprotno, se pa začasne davčne oprostitve (olajšave) ne upoštevajo, marveč se v davčni predpis (osnovo prispevka) vnese zadevni idealno odmerjeni davek. Po tolmačenju finančne direkcije se davčna oprostitev, ki se nanaša na hiše, smatra za začasne in ne trajne oprostitve. Pri tem davku imamo tudi v glavnem tri stopnje glede odmere davka. Od oseb, ki niso poročene in stare nad 50 let kakor tudi od oženjenih ali vdovcev brez otrok se pobira prispevek po najvišji stopnji. Od oseb pa, ki imajo najmanj 3 zakonske, žive in nedoletne otroke se pobira ta davek po najnižji stopnji. Za vse druge pa je merodajna normalna stopnja. Za nedoletne otroke se smatrajo po sedanjem tolmačenju le otroci do dovršenega 14 leta.

Na davek od prejemkov iz službenega razmerja se pobira posebni prispevek s polovico zadevnega povprečnega zneska prispevka.

Za vse davčne zavezance torej, ki imajo vsaj 3 žive, nedoletne otroke, je važno, da pravočasno opozorijo davčno upravo, da izpolnjujejo pogoje za miljejšo odmero davka.

Vprašanja in odgovori

Vprašanje:

Neki dolžnik je imel dve posojili na tekočem računu, najeti l. 1922. in 1932. in za vsako posojilo posebnega poroka.

Posojili bosta morala vrniti poroka. Sta pa v sporu. Porok, ki je dal poroštveno izjavo za posojilo iz leta 1922., stoji na stališču, da je prvo posojilo plačano,

ker je dolžnik vrnil že več kot je bilo prvega posojila. Mi smo vodili obe posojili na enem računu in pri vplačilih nismo ločili, katero posojilo je vplačano. Drugi porok pa pravi, da oba poroka jamčita solidarno za celoten dolg. Za posojilo obstojata dve pogodbi. — Čigavo stališče je pravilno, ali stališče prvega ali stališče drugega poroka.

Odgovor:

Vsak porok jamči le za tisti dolg, za katerega je dal poroštveno izjavo. V konkretnem primeru obstojata dva dolga. Vsak dolg je čisto samostojna obveznost, čeprav je pri obeh posojilih isti dolžnik. Zato stališče drugega poroka, ki se sklicuje na solidarnost, nikakor ni pravilno. — Tudi se je pri plačilu dolga, če dolžnik izrecno ne označi dolga, katerega misli plačati, ozirati na to, da je plačan dolg, ki je starejši. V nobenem primeru torej ne jamči prvi porok za v letu 1952. nastali dolg.

Vprašanje:

Imamo nekaj starih nezaščitenih dolžnikov, ki vkljub ponovnim opominom ne vrnejo posojil. Radi bi vložili proti njim tožbo. Ali lahko tožimo sami, ali moramo vzeti odvetnika?

Odgovor:

Odvetnik ni potreben pri imovinskih tožbah, katere spadajo na okrajno sodišče, to so tožbe, kjer sporni predmet ne presega 12.000 din. Le, če znaša posojilo, katerega izterjavate, preko 12.000 din, morate vzeti odvetnika. V tem primeru je pristojno okrajno sodišče. Obresti in stroški se prištejejo k spornemu predmetu le, če se uveljavljajo sami za-

se, kot sestavni del glavne stvari in ne le kot stranske dajatve. — Če pa posojilo brez obresti ne presega 6.250 din, pa niti ni treba tožbe, ampak zadostuje že plačilno povelje. — V vseh primerih tožba za zneske pod 12.000 din, greste ob uradnih dnevih na okrajno sodišče (Oddelek za civilne sporne zadeve), kjer Vam vzamejo tožbo na zapisnik, oziroma Vam sestavijo plačilno povelje.

Vprašanje:

Novi dolžnik ne vrne posojila. Podpisal pa je le zadolžnico. Ali je pri iztoževanju novih posojil trimesečna menica nujno potrebna?

Odgovor:

Dasi predpisuje uredba o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov za zaščitene posojilnice le kratkoročne kredite na trimesečne menice, vendar se pri iztoževanju novih posojil v nobenem primeru ne zahteva menica. Zadostuje navadna zadolžnica, ki pa mora seveda biti kolkovana s pol procenta od dolžne vsote in varščine, če je bila izdana po 1. aprilu 1958 in če se predloži kot dokaz sodišču.

Vprašanje:

Na prihodnjem občnem zboru nameravamo prilagoditi pravila novemu združnemu zakonu. Do sedaj smo imeli 8 članov načelstva in 5 članov nadzorstva. To število bi radi obdržali tudi po novih pravilih. Ni nam pa jasno, koliko mora biti namestnikov, ali zadostujejo trije namestniki za upravni in dva za nadzorni odbor, ali pa bi moralo biti število namestnikov ravno toliko kolikor je odbornikov?

Odgovor:

Čisto na prosto Vam je dano, koliko namestnikov določite v svojih novih pravilih. Po zakonu nikakor ni predpisano in tudi iz praktičnih ozirov ni potrebno, da bi moralo biti toliko namestnikov, kolikor je članov upravnega oz. nadzornega odbora. Izvoljeni namestniki stopijo samo v primeru, da so člani odbora stalno zadržani, na njih mesta. Ko boste volili namestnike na občnem zboru, naj občni zbor obenem tudi določi vrstni red, po katerem bodo stopali namestniki na izpraznjena mesta. Če ta vrstni red ne bi bil določen, potem se pač smatra, da pride tisti namestnik najprej na vrsto, ki je v zapisniku na prvem mestu vpisan. V vašem primeru torej popolnoma zadostujejo trije namest-

niki za upravni in dva za nadzorni odbor.

Vprašanje:

Ko je bila naša posojilnica že pod zaščito, je član načelstva odpovedal članstvo v zadrugi in zahteval, da se mu dovoli izstop iz zadruge. Ali moremo temu odborniku priznati njegovo odpoved in ali preneha njegovo članstvo v smislu naših pravil? Ali istočasno preneha tudi njegova odborniška funkcija?

Odgovor:

Po uredbi o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov člen 44. c, zadržanik od dne, ko zaprosi zadruga za zaščito, članstva ne more odpovedati. Lahko pa odkloni seveda odborniško mesto. Zadruga mora torej izstop odkloniti.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18 % Din —.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 in po 100 kg à Din 97.—; kalijeva sol po 100 kg Din 150.—; kostni superfosfat Din 117; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 211.—; apneni dušik v papirnatih vrečah Din 185.—; kostna moka Din 84.—; nitrofoskal v vrečah Din 144.—; modra galica dinarjev 6.10; žveplo 3.—dinarje. Pri vagonem odjemu se cene

za grojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Nitrofoskal, apneni dušik pri najmanjšem odjemu 5000 kg franko vsaka postaja. Modra galica pri vagonem odjemu po konkurenčni ceni.

*

Manufakturo vseh vrst po ugodnih cenah tudi proti plačilu s hranilnimi knjižicami članic »Zadružne zveze« nudi Oblačilnica za Slovenijo v hiši Gospodarske zveze.

Redni letni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Stopercah, r. z. z n. z., bo 25. junija 1959 s pričetkom ob 2 popoldne v župnijski pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje zadnjega revizijskega poročila. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1958. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Sprememba pravil po novem združnem zakonu. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Trati, r. z. z n. z., bo dne 16. julija 1959 ob 5 popoldne v društvenem domu. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.

2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrditev računskega zaključka za leto 1958. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Prilagoditev pravil novemu združnemu zakonu. 6. Predlogi in slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vavti vasi, r. z. z n. z., bo v nedeljo, dne 25. junija 1959 ob 7. uri zjutraj v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Sprememba pravil po novem združnem zakonu. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnega in podporne- ga društva zadružnih nastavljenec v Ljubljani, r. z. z. o. z., bo 26. junija 1939 ob 18 v posve- tovalnici Zadrugne zveze v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 38/II. Dnevni red: 1. Poročilo načel- stva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 3. Dopolnilne volitve načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lo- ki pri Zidanem mostu, r. z. z. n. z., bo 25. juni- ja 1939 ob treh popoldne v Prosvetnem domu. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzor- stva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 3. Slučajnosti.

I. redni občni zbor Kmetijske zadruga v Lomu pri Tržiču, r. z. z. o. z., bo v nedeljo 9. ju- lija 1939 ob pol 4 popoldne pri odborniku God- novu Antonu, posestniku na Slapu pri Tržiču. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1937/38. 3. Spre- memba pravil po novem zadružnem zakonu. 4. Določitev poslovnika. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loškem potoku, r. z. z. n. z., bo 25. junija 1939 ob 15 v župnišću na Tabru. Dnevni red: 1. Či- tanje poročila zadnjega občnega zbora. 2. Po- ročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice v Makolah, r. z. z. n. z., bo 26. junija 1939 ob 9 dopoldne v uradnih prostorih v Makolah. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1938. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Selekcijske živinorejske zadruga v Medvodah, r. z. z. o. z., bo 25. junija ob pol 8 zjutraj v šoli v Preski. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računskega zaključka za leto 1938. 3. Določitev pristopnine. 4. Izprememba poslovnika. 5. Slu- čajnosti.

Redni občni zbor Splošne kmetijske nabav- ne in prodajne zadruga v Mirni peči, r. z. z. o. j., bo 25. junija 1939 ob 8 dopoldne v dvorani Pro- svetnega doma. Dnevni red: 1. Čitanje zapi- snika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo uprav- nega in nadzornega odbora. 3. Potrditev raču- nskega zaključka za leto 1938. 4. Predlogi, slu- čajnosti.

Izredni občni zbor Kmetijske zadruga oko- liša občine Ovšiče, r. z. z. o. z., bo 29. junija 1939 po maši v šoli na Dobravi pri Kropi. Dnevni red: 1. Čitanje in sprejetje novih pravil. 2. Volitev novega člana v načelstvo in nad- zorstvo ter namestnikov. 3. Sklepi in predlogi.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Prečni, r. z. z. o. z., bo v nedeljo 25. junija 1939 ob 7 dopoldne v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938.

3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Radovici, r. z. z. n. z., bo 25. junija 1939 ob 3 popoldne v prostorih posojilnice. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1938. 4. Sprememba pravil. 5. Sklepanje o popravni uradnih prostoro- v. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruga v Radovljici, r. z. z. o. z., bo v nedeljo 25. junija 1939 ob pol 8 v zadružnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zad- njega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 4. Volitev nadzorstva. 5. Dopolnil- na volitev 1 člana načelstva oziroma načelnika. 6. Sprememba pravil. 7. Poročilo o izvršeni re- viziji. 8. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Raki, r. z. z. n. z., bo 25. junija 1939 ob 3 po- poldne v hranilničnih uradnih prostorih. Dnev- ni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1939. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Ra- kitni, r. z. z. n. z., bo 29. junija 1939 ob 3 popol- dne v župnijski pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje računske- ga zaključka za leto 1938. 4. Volitev načelstva. 5. Poročilo o izvršeni reviziji. 6. Slučajnosti.

Redni letni občni zbor Pašniške in biko- rejske zadruga v Solčavi, r. z. z. o. p., bo dne 18. junija 1939 v zadružnih prostorih takoj po maši. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje- ga občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nad- zorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 4. Pregled novih pravil in določitev o njih. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice v Starem trgu pri Ložu, r. z. z. n. z., bo v nedeljo 2. julija 1939 ob 3 popoldne v po- sojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poro- čilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač- unskega zaključka za leto 1938. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske zadruga v Sta- rem trgu pri Ložu, r. z. z. o. z., bo 29. junija 1939 ob 3 popoldne v prostorih Kmetijske hra- nilnice. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zad- njega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Izvanredna skupščina Zadruga za štednjo i- zajmove u Sv. Mariji - Medjimurje, r. z. s. n. j., za dan 25. juna 1939 god. u 11. sati prije podne. Dnevni red: Biranje upravnog in nadzornog odbora.

Občni zbor Strojne zadruge v Stari Loki, r. z. z. o. z., bo 2. julija 1939 ob 10 dopoldne v kaplaniji. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Strugah, r. z. z. n. z., bo na praznik sv. Petra in Pavla 29. junija 1939 ob 3 popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Prilagoditev pravil po novem združenem zakonu. 6. Slučajnosti.

XXXI. občni zbor Hranilnice in posojilnice na Suhorju, r. z. z. n. z., bo 28. junija 1939 ob 3 popoldne v župnišču v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 3. Nova pravila. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Kungoti na Pohorju, r. z. z. n. z., bo 25. junija 1939 ob 11 dopoldne v posojilniški pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrditev računskega zaključka za leto 1938. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Mihaelu poleg Šoštanja, r. z. z. n. z., bo v nedeljo, dne 2. julija 1939 ob 8. uri zjutraj v Slomškovem domu. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Škofji Loki, r. z. z. o. z., bo 29. junija 1939 ob pol 4 v mlekarskih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 3. Dopolnilna volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Redovita glavna skupština Hrvatske seljačke štedionice u Strigovi, z. s. n. j., održat će se u nedjelju 2. jula 1939 u 11 sati prije podne u prostorijama štedione. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. Izvještaj upravnog odbora. 3. Izvještaj nadzornog odbora. 4. Čitanje i odobrenje računskog zaključka za godinu 1938. 5. Izbor jednog člana upravnog odbora. 6. Eventualije.

Redni občni zbor Strojne zadruge v Št. Jerneju, r. z. z. o. z., bo 25. junija 1939 ob 17 v prostorih Hranilnice in posojilnice v Št. Jerneju. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nad-

zorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 3. Volitev enega člana v načelstvo. 4. Volitev nadzorstva. 5. Raznoterosti.

Redni občni zbor Konzumnega društva v Št. Jerneju, r. z. z. o. z., bo 25. junija 1939 ob 16 v prostorih Hranilnice in posojilnice v Št. Jerneju. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 3. Volitev enega člana v načelstvo. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice Št. Jernej na Dolenjskem, r. z. z. o. z., bo v nedeljo 2. julija 1939 ob pol 4 popoldne v cerkveni dvorani v Št. Jerneju. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 5. Sprememba pravil. 6. Dopolnilna volitev načelstva. 7. Slučajnosti.

38. občni zbor Hranilnice in posojilnice na Trebelnem, r. z. z. n. z., bo 25. junija 1939 v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 6. Volitev načelstva in nadzorstva. 7. Podpore. 8. Sprejem novih pravil. 9. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge za sodni okraj Višnja gora, r. z. z. o. z., bo v nedeljo 25. junija 1939 ob pol 8 zjutraj v dvorani pri fari. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 5. Volitve. 6. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Lesno gospodarske zadruge Zg. Polskava, r. z. z. o. z., bo 29. junija 1939 ob 9 dopoldne pri Stanku Kalanu, posestniku v Ogljenšaku št. 8. Dnevni red: 1. Sprememba pravil, katere se prilagodijo novemu združnemu zakonu. 2. Slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice za župnijo Zdole, Sromlje in Artiče v Zdolah, r. z. z. n. z., bo v nedeljo 25. junija 1939 ob 9 predpoldne v pisarni posojilnice. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 3. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Žetalah, r. z. z. n. z., bo 25. junija 1939 ob 14 v društveni pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva o poslovnem letu 1938. 3. Odobritev letnega zaključka za leto 1938. 4. Slučajnosti.

Člani Zadružne zveze dobivajo list brezplačno • Cena listu za naročnike 25 din na leto • Rokopisi naj se pošiljajo na naslov uredništvo „Narodnega gospodarja“ v Ljubljani, Zadružna zveza. Rokopisi se ne vračajo • Izdajatelj Zadružna zveza v Ljubljani • Odgovorni urednik dr. E. Čeferin v Ljubljani • Za Zadružno tiskarno M. Blejec v Ljubljani.